

Womhaj Bóh!

Cizklo 7.
12. febr.

Łětnik 3.
1893.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Šmolerjez knihcizishezetni w Budyščinje a šu tam dostač ša šchtwórtlětnu pšchedpłatu 40 np.

Njedzela Štomih.

Př. 40, 9: „Twoju wolu, Božo, činju ja rad a twój šakón mam ja šrijedža šwojeje wutrobny.“

Se starodawneho čaša šem je šchesčizijanska žyrkej š tych 52 njedzelow žyrkwineho lěta 7 wotdžělila, šo by je historiji wo čzerpjenju našeho šnjesa a šbóžnika pošwojeczila. Šola našich wótzow šo w poštnym čašu šwadom a prožekow šminyču. Šedyn šawda druhemu ruku š šjednanju dla teho, kiž je naš pšches šwoje hórke čzerpjenje a wumrjecze š Bohom wujednał. Wšchitke wješela a šabawy woněmichu. Šzicho bě w tychle dołhich njedzelach dla teho, kiž w šwojim martrownym čašu čzichemu pjatkej napschecziwo džěšche. W čzornych draštach, šo by šo šjewika šrudoba wo šesufowym čzerpjenju a wo šamšny hrěch, šhodžachu štari a mlóždi do Božeho doma.

Šóštnje njedzele, pšched kotrychž durje naša džemšnišcha njedzela naš wjedze, šu drje hódne, šo bychu naše žyłe myšlenje a wopomnjenje šapšchimnyłe. Wšchědnje čzedža nam modlitwu do wutrobny kłascž: Mój je wšchón tón šchizowany! Duž, mój luby šchesčiziano, byrnjež tež w našim čašu žyłe hinał bylo džyli přjedy, tak šo šo tawšynty pšches šwětnu haru a wješela tutych njedzelow wo jich žohowanje šjebaju, wostań ty jeno čzichi a nutrny w šwojej wutrobje; wšchěm šawjedženjam štuš napschecziwo, žane šakmjecze a žana šudawšowa mšda njech čzi njedatej šo šakłacž. Dži se šwojim šbóžnikom šroczel ša šroczelu šorje do šerušalema! A šy-li potom na šónzu teho pučža mały kufš wot njeho wutnył, tak šo Bože šłowo dopjelni:

Twoju wolu, mój Božo, činju ja rad! šak šohaty na hnadži a pošnaczu džěšch ty potom š tychle njedzelow!

Šakže čzerpjenje je našch šnjesh na šo wšak! Šchto je pošno temu wšchěch ludži čzerpjenje? Šišchče mjenje džyli pšškowe šornjatkó pošno žyłe šorje. My šmy šwoje čzerpjenja se šwojimi hrěchami šaklužili. Wón pak bě šjes hrěcha a pošoka. A šak wón čzerpi! Na tej dołhej martrowněj hašy, hđžež čzerpi wodnjo a w nožy, hđžež šo jeho čželna mój šłama a wšcha čžłowjeczna lešnosč a wšcha mój čžemnosč šo na njeho datej, šjewi kóžda š jeho štopow: Twoju wolu, mój Božo, činju ja rad. W tutej wješelej poškušnosčzi, š šotrežž našch šbóžnik čzerpješche, bě šwěta wumóženje, tež twoje wumóženje wobsamtnjene.

Duž šyrbi pšacžicž w tychle njedzelach, šotrež čzemy w wutrobnej čzishinje pšchěbncž: Na šesufowym šoku, w čzishinje a ščzerpnosčzi, w poškušnosčzi a šwěrnosčzi, we wutraczu šacž do šónza tež tam, hđžež mamy pšchecziwo šamšnemu čželu a šamšnej štwi wojowacž, haj tam najwjažy, čzemy čzahncž poš hnadnym pučžu, kiž šišchče pšchězo wjedze pšches šolgathu, ale potom tež nntš do šakneho jutrownego šłónza.

Wšchězo šišchče njeje njewumóženy šwět ničzo wjedžecž čžyl wo čzerpjenju a poškušanju, wo pošucze a rošlaczu, wo šchizju a wo čžernjowej šronje. Duž njemóže hinał, šacž runje w čzichich njedzelach pšches nablašne žorty šo šhryštušowemu šchizjej najwóššišcho pšchecziwjecž. šnjeshowu wošadu pak napjelni runje w tym čašu najšhoržišche žadanje poš šbóžniku. Woczi a wutrobny štaji na šbóžnika

a wojuje se wschej mozu wery a luboscze pscheczimo wschemu, sctoż ju hschcze dzeli wot njeho a werne bójffe žiwjenje sadžewa. Scto može a chze nētē dale žiwj bycz w hrēchach, hdžež jemu hnada tał lubosnje napšcheczimo stupi? Scto chze a može w šmjerczi wostacz, hdžež je Šhrystuš město naš šmjercz pschewiny?

Njedyrbi wjele škerje pola naš rētacž: psches poniženje w pokucze k dobyczu, psches poškuschnoscz k krašnosczzi, psches škalotwjerdu wēru do wohidy Šhrystušoweho šchiza k šbōžnemu našhonjenju krašnosczze šchiza?

Haj, njech rēka pola naš dženš a pschezo, kaž pola našcheho šbōžnika a byrnjež tež žyly šwēt naš sa šmēch mēl: Tvoju wolu, mōj Božo, činju rad. Pšchetōž jehō wola je dobra a hnadna wola. Na Šhrystušowym šchizu šteji telto pišane wo Božej dobrej a hnadneji woli, so ty hacž do wscheje wēcznosczze njebudžesč dorosymicz tole wopišmo Božeje hnady. —e.—

Šhudy tkalz a šmjertniza.

Nēhdy w starych, dawnych cžachach bydlešche we Wonezach šhudy tkalz. Tōn mējesche hižo hromadku dzēczatow. Nētēle pať bē šo jemu runje šedme narodžito, duž šebi wōn tajke a hinasche myšle cžinjesche, hdže mōhl šebi temule hōlcžatku koho sa kmōtra wuprošyčž. Na to jemu jehō žona praji: „Šano, dōndž jemu nētoho bohateho sa kmōtra wuprošyčž; tajti mōhl šo potom škerje sa tuteho wboheho hōlbika staracz. Nam wbohim wschaf kōždy džen lube Bože šlōncžko saže s wotnom do jstwy nuts šakutnje, hacž krjenju lubeho Božeho šhlēbcžka na blidže wuhladamy.“

„Haj wschaf, haj“, jej muž na to praji, — „ale tajzyle do- haczi maja czi druhdy wutrobu wschu šastwjerdzenu“. Tola šwojeji žonje k woli šo nētēle na tajti šwōj pucz poda, dōndže k šwojemu bohatemu šušodej a wosjewi jemu šwoju naležnoscz. Tōn pať jemu šhētije wschōn mjeršazy na to wotmolwi: „Mōtkow mam hižo dawno wjazy hacž došč, so wysche nich žaneho wjazy njepotřebam, twojeho dzēščza pať tež niz. Wupytaj šej radšcho šwojich kmōtrow s ludži twojeho runjecza! — A tamle šu sa tebje se jstwy durje!“

Duž poda šo wbohi šhudy tkalz k nētomu šhudemu na proštwu. Ale tōn jemu praji: „Pšcheczelo, to tola widžišč, so šam ničžo kušacz nimam, niz ja, niz moji ludžo, a s kmōtjazeji draštu wola naš tež hubjenje šteji. Šak mōhl ja wbohi druhim ludžom kmōtšicž, wschaf šam jenicžkeho cžerwjeneho pjenješka nimam, so mōhl komu šcto do šchecženšeho liščžika nuts šawjasacz. Šodaj šo tola radšcho k bohatym ludžom se šwojeji proštwu!“

A takle jehō tōn šhudy tež wot šo wotpokasa. — Nētēle haľle pať mējesche wbohi tkalz šwoju lubu nusu!

Na wscho tole bu našch tkalcžik jara šrudny, pocza na šameho Boha šforžicž a na šlych ludži, a jako překi psches lēš duzy domoj dzēšche, hrabny šo šam sa šwoje wlošy a šawoľa: „Ach, njetribeľ tu tola na tymle šlym šwēcže dale žiwj wostacz. Ššmjercž, pōj, wšmi šebi mje k šebi, pšchindž šebi po mnje, potom šmēje tu wscho moje hubjenstwo na šwēcže šwōj kōnz!“ Wēdy bē tole wurjekł, štejesche pola njeho nēchtō do došheje cžorneje pľachty šababjeny, — nēka žōnška. —

Hdžež šo wona se žanej šwojeji nohu wustupi, tam na jene dobo trawa a kwētki wožōitnychu, a liščžo šuche a šwjadle se šctomow dele špada. Tale žōnška bē šmjertniza. Ša jemu nētēle pucz šastupi a praji: „Ty bē mje tu k šebi šawoľak. Duž tu nētēle pōdla tebje šteju. Šcto šebi wote mnje šechzesč?“

Wbohi šhudy tkalz šo njemaľo naštrōža, jako tu šmjertnizu wuhlada, šcžeje šebi pšched nej šwōj klobuczł, pokhili šo pšched nej a praji jej: „Mōja žona je mi wczera maľeho hōlcžka poro- džika, a temu nētēle ničtō kmōtšicž njecha, niz bohaty, niz šhudy. Duž šym šebi waš šawoľak (wschaf šcže wy šhudym ludžom pšcheczelnu), hacž njehaľa wy mojemu dzēščžu sa kmōtru bycz.“ „Šj, moje dla“, praji šmjertniza, „pšchinyš jo jutšje wjecžor, hdž je šo šwjatōľ wušwonił, šobu do žyrkwje, ja tam tehdy wēšcže budu, a čžu tam twojemu hōlžej sa kmōtru postacz.“

Šhudy tkalz wscho takle šcžini, a jako bēchu šo woni wokoľo dupy wustupili, pšchindže šmjertniza, wša šebi to dzēčžo do šwo- jeju rukow a mējesche jo pšchi šchecženju na rukomaj. Šo dzēčžo

dosta šchcžene mjeno: Anastasij. Šararjej pať kmōtra šmjertniza praji: „Ša po wschēch krajach wokoľo cžaham a kħodžu ludži sa- hojicž. Temule kħudemu tkalzjej šym s tuteji mojej šlužbu čžyľa wošebitu luboscz wopokasacz.“

Š Božeho doma dzēšche ta kmōtra šobu s tkalzom do jehō domczka, wša šebi jehō tam kħwilu na štronu a praji jemu s mjelcža do wucha: „Kmōtšje, do šchecženšeho liščžika czi ani cžerwjeneho pjenješka nutsšawjasala nješym, doľež šama žaneho jenicžkeho nimam Ššlēboro a šcto ja žane nimam, doľež czi ludžo, kotšiz te mni pšchindu, wscho tajkele doma ležo wostaja, a kħudži a naly te mni pšchijēdu, kajzy šu šo tu nēhdy na šwēt narodžili. Ale ja čžu cže sa to nēšcto nawucžicž, s cžehož mōžesč šwōj rjany wužitł mēcz a šebi s nim šchwarny pjenješ šakłuzicž. Šnjes šarar šebi najškerje myšli, so šym ja nēka lēkarčka. Duž jeno rošnješ do ludži, so šym cže ja wulku wēž nawucžila a czi nēle nowe lēkarštwō podaľa, kiž je pšche wsche druhe mōžne. Pšchindže šebi nēchtō po tebje a dyrbišč s nim hičž nētoho kħoreho wopytacz, tehdy tam wo jstwie wobeji šwojeji woczji woczjinjej: ja špochi pōdla kōždeho kħoreho šedžu, ale mje tam ničtō njewupytnje. Pať šedžu kħoremu k hłowje, pať jemu k nohomaj. Widžišč, so ja komu k hłowje šedžu, tehdy rjekł tam tym ludžom: „Šowle je wscha pomoz podarmo. Tu je wēšta šmjercž.“ Šotom wotēndž wot nich šwoju štronu, — tajti jich kħory dyrbi jim wumrjecž. Ale šedžu ja komu k noho- maj, tehdy praj tym ludžom: „Tehole kħoreho čžu wam ja bōršy wscheho wuštwowicž, njech mēl wōn kħoroscz, kajžy šechže. Šodaj jemu potom kuš lēkarštwā, kajkež šechzesč, — tajti czi bōršy na to wotkħori. Takle to špochi cžin, a ty šmējesč wote wscheho teho wjele šhwalby a rjany wužitł.“

(Šokracžowanje)

Šnutškwone mišionstwo.

Dubi cžitarjo, my šym našche „Šomhaj Bōh“ hižo huščžišcho mjenowali „šerbški cžakopiš sa šnutškwone mišionstwo“. Duž čžemy šebi tež nētēto juntrōcz bliže wobhladač a rošpomnicž, šcto po prawom šnutškwone mišionstwo je. Šdyž šo rēczji wo šwonkwonym mišionstwje, s dohom kōždy wē, so šo rēczji wo šchescžijanskej lubosczzi, kotraž šo šwili nad wbohimi pōhanami a jim šcžeľe předarjom, so bychu jim ewangelijon pšchipowjedali. Š tajšimi kōttimi šłowami šo wopišacz njehodži, šcto šnutškwone mišionstwo po tajšim je; pšchetōž jehō polo dzēľanja a šutkwowanja je jara wschelake a šchēroke. Nēšcto wschaf to mjeno šakłyšchawšchi s přenja pōnajemny, so čže šnutškwone mišionstwo nutsčach w šchescžijanskich krajach dzēľacz. Ale s tym je nam maľo roš- jašnjene. Duž šebi bliže wobhladajmy nadawł šnutškwoneho mišionstwa.

Mjeno „šnutškwone mišionstwo“ je wot Widžerna, kotremuž šu tež „wōtž šnutškwoneho mišionstwa“ narjekli. Wōn je był šam wulki dzēľacz a je tež přeni porjad sa šnutškwone mišionstwo šestajaľ. Na njeho budžemy šo tež pšchi našchim wopišowanju šnutškwoneho mišionstwa šakōžicž, doľež drje s cžēška lēpšcheho žōrka nadenžemny, s kotrehož mōhli cžerpacz. Šrēnje je šašo to praščenje: „Šcto je šnutškwone mišionstwo?“ Šnutškwone mišionstwo wopšhija žyľe šhromadne šutkwowanje, kotrež luboscz, s wery do Šhrystuša wuroščjena, došonja; wschitčich, kotšiz šu do mozy a pod knjejštwō hrēšchneho škazenja pšchischli a k kotrymž šchescžijanska žyrkej psches šwojich duchownych njedōšaha, doľež tuczi šakłudženi s wjetšcha s wonka žyrkwje šteja, kotryčž wobrocžicž pať ma sa šwoju pšchiškušnoscz. Š kōždej nusy, šwonkwoneji abo šnutškwoneji, kotruž dyrbi wutroba wot šchescžijanskeje lubosczze šahorjena widžecž, čže šnutškwone mišionstwo pomhacz a žōrko, s kotrehož cžerpa, šo jemu žōrli bješ pšchestacz. Pšchetōž foržen jehō šutkwowanja je Šhrystuš, kotremuž kōžda nusa wutrobu hnuje a w kotrehož wutrobje je pomoz pšcheczimo wschemu hubjenštwu na- maľacz. Šnutškwone mišionstwo je prawe žiwjenške šjednocženje šchescžijanow w šwōjbje, w štaczje a w žyrkwji a šwēru sa tym hlada, so by tam, hdžež šo tute šwjastki rošpušcžejja, se šwojeji pomozu šastupiko. Ššwōjba, štat a šchescžijanska žyrkej šu šakōžene wot Boha šameho, teho dla je šebi šnutškwone mišionstwo sa šwōj nadawł wušwoliľo, tute šwjate postajenja Bože k šbožu luda šakōžene šakitowacz pšcheczimo dučej cžemnosczze, kotryž šo w našchim cžachu nuts dohwa do luda a čže wēru do tajšich wuštajenjow Božich wutupicž, a powrocžicž wschitko, šctož je nam drohe a šwjate. Šhrystuš dyrbi šašo wot žyľeho luda pōšnaty bycz, jako tōn Šnjes wschitčich, w kotrymž šym wschitžy

sjednocieni, kotryž je sam wuczył tutón trojaki porjad sijnocienia křesćianow, kotryž mamy w swójbje, w stacze a w zyrkwi.

Š přenja snutskowne mišionstwo pschi swojim skutkowanju džela sa šdzerjenje swójbneho žiwjenja; — swójba dže je to sjednocjenje, i kotrehož wukhadža wschitko druhe towaršne žiwjenje. Šdnyž wone w swójbje widži wustajenje Bože, njemóže šo i tym špokojic, šo by šozialdemokratam, kotsiž chzedža šbožowne swójbne žiwjenje šanicžic, napschecziwo štupało — ně, niž jenož wobaracž chze njepscheczelej — ale tež swójbne žiwjenje w křesćianškej myšli wobnowicž. — Duž ma šo na to hladacž, šo šo džeczi woczehnjeja w křesćianškej myšli, šo muž a žona šo lubujetaj jako křesćianškej mandželškej, šo hospodar a hosposa tež škuzobnych w domje i pschikladom a škowom wabitaž k prawemu, čistemu a póczimemu žiwjenju a jich wotdžeržujetaj wot hrěšneho žiwjenja, šo Šhryštušowa lubošč wschitkich domjaznych šašo sjednocuje a wodži. Na kaje waschne křesćianška lubošč w snutskownym mišionstwe tutu šwoju pschibkušnosč dopjelnuje, wo tym šmėjemy pošdžišcho rěczecž, hdyž šebi nadrobnišcho jeho dželanški porjad wobhladamy.

Š druga skutkuje snutskowne mišionstwo ša stat, jako ša porjad wot Boha postajeny. Ššo wě, šo na žanu štronu, kotraž wěšte nahladny w šjawnym štatnym žiwjenju šastupuje, štupicž njemóže — wone šo jenicžy wobdželi na štatnych naležnosčach po Božim šlowje: „Kóždy budž poddany tej wyschnosči, kotraž mój nad nim ma. Pschetož žana wyschnosč njeje, šhiba wot Boha; hdyž pak wyschnosč je, ta je wot Boha postajena. Teho dla, šchtož šo pschecziwo wyschnosči štaji, tón štaji šo pschecziwo Božemu wustajenju.“ (Rom. 13. 1. 2.) Šdnyž ludžo wot teje wěrnosče wotpaduja, wone šwojich dželaczerjow póščele, šo bychu tych šabludženych šašo wrócžili k temu pošnacžu, šo je wyschnosč Bože wustajenje, — to wschitko pak chze dozpicž i duchownymi brónjemi wothladujo wot wscheho nusowanja psches šwontownu mój —; pschetož snutskowne mišionstwo skutkuje w kraleštwje křesćianškej šwobodnosče (frejoty) a lubošče. A hdyž budže štat tajlich dželaczerjow trjebacž, kotsiž dyrbja w křesćianškej myšli a mozy škutkowacž a w ludu wobnowicž a wotwjerdžicž, to pošnacže, šo je štat wustajenje Bože a šo ma tež wón žórko šwojeho žiwjenja a šwojeje mozy w Šhryštušu — jemu i tuteho boša wěščze pomoznižy pschindu. A šchto dha w našchich dnjach wjedže to wojowanje ša šdzerjenje štata pschecziwo powróczazym myšlam šozialdemokratow, kotsiž wo žanym Bohu ani Božim wustajenju nicžo wjedžecž nochzedža, w křesćianškim šmyšlenju a i tym tež i najšpěšchim wušpěchom, hacž snutskowne mišionstwo, lud pschezo k šwěrnosči pschecziwo šhěžorej, kralej a knještwu napominajo? A ja šebi myšlu: tajke škutkowanje budže lěto wot lěta nusnišche, čim wjazy ludži šo wot šozialdemokratow šawjelcž da.

(Pofracžowanje.)

Rošlad w našim čašu.

W šhěžorštwowym šejmje šu šozialdemokratow žakošnje pobili. Njebudža tak lohko na tele dny šapomnicž. Pschindže rěč na jich pschichodny štat, w kotrymž dyrbi lute šbože a derjehicže ša kóždeho byčž. Šich namjednik Bebel měješche wulku rěč wo nim a šomšnu tušamu i tym leštraškim šlowom: Wly njerodžimny ani wo njebieštu ani wo šemštnu wyschnosč a chzemny njebieša wróblam pschewostajicž. Prawje pak jemu a wschěm šozialdemokratiškim šapóšlanžy Bachem, Richter a Štöcker poškuzichu a jich žyłu nješanibitu šzu na šwětko čehnjechu, i kotrež drje móža šašchčuwacž a wschěch špokojnych i hidženjom a i hórtošču napjelnicž, ale nicžo wopravdže poššpěschecž njemóžeja. Bachem Bebelej prašchenje pschedpožoji, šchto a tak i jich šbožownym štatow budže, hdyž je wulke powalenje wschěch wobštejnosčow tak blisko, na čož wón nicžo wotmolwicž njemóžesche hacž jeno: to šu dže — činštwu. Kóždy rošomny čłowjek pak dyrbi tola šapschijecž, šo hdyž chze něchto nowy štat šažojicž, dyrbi najprjedy wjedžecž, kaji ma tón štat byčž. Tež to bu jim prawje tyknjene, šo njechadža wo žanej wyschnosči wjedžecž. Šdnyž šami hižo njemóžeja bjes šobu mēr džeržecž, tak budže w jich nowym štacze, hdyž dyrbja tola šebi prajicž, šo budža čži nēczišchi pschiwišowarjo štareho štata jich najwjetšchi pschecžimnižy? Šapóšlanž dwórški předar Štöcker jim prašchenje štaji: šchto wěščze wy, šchto móžecže wy? a jim pošafa, šo nicžo njewjedža a nicžo njemóžeja. Měšto šo dobre počinki w čłowjeku pošdža, wotdžerža jeho wjele wjazy wot nich, maja ša šměch lutowanje, lubošč k wóžnemu krajeja wěru. Nowy lěpšchi štat njebudže runje tak derje kaž štary wobštacž mój bjes rjaných wasch-

njom a počinkow. Te pak woni kaža a činja nješpokojnych čłowjekow še šwojim šchčuwanjom, w kotrychž je wscho šačucže ša dobre a wěrne wotemrjete. Šdnyž w šwojich šjawnych šhromaždžijnach šlepemu ludu pschezo předuja: wěra budže pola nich privatna wěž a šo budža kóždemu šwoju wěru wostajicž, dha je Bebelowa šhrobka rěč: my njerodžimny wo žanu njebieštu a wo žanu šemštnu wyschnosč, runje pschecziwo temu. Něšotre šornjatka wěrnosče šu drje w šozialdemokratiškich wotpošladanjach; te budža wschitžy šwěrní wóčzinžy hajicž a k pošdam wěrneho ludoweho šboža šrawicž dacž, ale we wschěm druhim dyrbja pschecziwo šozialdemokratam wojowacž, kaž woni to šaškuža hacž k šanicženju jich falšnych, njewěrných, njewěrjaznych a kniczomnych wucžbow.

Pomnjecža hódna awšija.

Lubi pscheczeljo! Tudy macže pomnjecža hódne powjedaničžo, wo wošebnej knjenje, kotraž je ruku a wutrobu, čželo a dušchu pschi pschekadžowanju pschedała. Pschew nimale što lětami šteješche škuzobnik Boži, šam i wyšokého šemjanšeho šempschindženja, wonkach na dróšy, a powjedasche šhudym a šabludženym i luda wo lubošči našcheho šbóžnika, wo njebieštej domišnje a wo mērje, kotrehož móža wschitžy dželomni byčž. Wjele ludži kłóčesche šo wokoło teho předarja a poškuchasche še žedženjom na jeho šlowa, tajkale džiwna lubošč, wo kotrež wón rěčesche, kotraž wschitke hrěchi wotmnye a hrěšnikow do njebieškich wobhdlenjom horje wšmje, wschitkich k šyšlam hnuesche. Duž na dobo w poškocžanym wosu wošebna knjeni psches tu čžišchčženju pschijedže, předku jedyn na konju jěchasche a wolašche: „Čžinče rum, tu je kralowška dróha, našcha knjeni je šo šapošdžila a čži wyšožy knježa na nju čžakaja, šhwatajče, čžinče rum, wy ludžo.“ Na tajke šhorde žadanje šawoła tón předar želniwje na tu mšodu rjanu knjeni pošhladnyšchi: „Šastaicže, šchto dha wy šapocžnjecže? Wasche šwjedženške hoščiny, wasche bohastwo a krašnosč šu šachodne wěžy. Še drje to kralowška dróha, tola pak dženska šym ju ja w mjenje krala wschitkich kralow wobšadžit.“ Šako widžesche, šo ta knjeni šwojeje woczji mišej dele škoži, rěčesche wón dale: „W mjenje teho najwyschšcheho pschipowjedam ja tudy wulke pschekadžowanje! Šchto šadži šchto na tule rjanu knjeni? šchto kupi ju i čžekom a i dušchu, i parlemi a nacžolnikom a še wschěm, šchtož wona ma? W duchu widžu i dweju šokow šupžow šo pschiblišowacž; tamle i šoka pschistupi šwět a pošdla njeho šteji čžert, tón praji: „Ša — ja tebi dam wschitke moje šchazy a wješela, po kotrychž šebi jeno žadašch. Šlóshtne še špěwanjom a rejwanjom dyrbi tebi twoje žiwjenje wotbžecž a twój kónž dyrbi mērny row byčž. Mi — rěčesche čžert dale — škuschjeja wschitke bohastwa a kraleštwu šemje, ja tebi podawam, miša knjeni, bohastwo, čžesč a šhwalbu, tak šo budža drusy še šawišču na tebe hladacž. Twoje mjeno dyrbi na škuschčatej tašli pošdžišchemu šwětej šašowane wostacž. Šeno daj mi ša to twoju dušchu.“

A nětko! Šchto dha mašch ty k pschekadženju, ty čžichi mužo bolosčow, kiž šo i druheho šoka pschiblišich? Rěčž, ty žusy mužo! Mišle pošbēhne tón šwój hłóš a praji: „Ša šym šwoju krej ša nju pschelaš a šym ju k šwojemu wobšedženštwu wufupiš. Ša šym šejnu dušchu wumóhš wot wěčnej šmjerče, ja šym ju šašo a šašo lubowaš a čžahnu ju i luteje dobroty k šebi. Drje budže wona šama še šwojim šhodženjom na mojim čžerpjenju džela mēcž a šwój šchizž ša mnu nošyczž dyrbjecž, ša to pak podawam jej wodačže hrěchom a drohi mēr. Šbóžna budže wona hižo tudy sjednocžena šo mnu, a po tutym čžafnym žiwjenju ju do mojih wěrjaznych hětow wšmu, hdyž budže šo wona, woblecžena běku draštu a wupyšchena i škuschčatej kónu wěčnej šbóžnosče wješelicž. „Nětko, knjeni“, rěčesche předar dale, „ty šnajesch nětko tu poščžišnu, kotruž kóždy šadža. Roššudž šo, hacž chzesch tuto žiwjenje šhubicž obo tamne, ty mašch šebi nětko wušwolicz bjes tymaj dwěmaj šadžerjomaj.“

Wschitžy čžakachu, šchto budže knjeni wotmolwicž. Ša knjeni, kotrež kóžde šlowo kaž wohen na dušchi pašesche, pašasche pošončej bliže dojēcž, hdyž předar šteješche, pschecželne pošchesche: „Wodajče, lubi ludžo“, a wuštupi i wosa, pošlakny šo pschew tym předarjom a šwocžinjawšchi šebi drohe parole, štote rycžki a nacžolnik, šawoła: „Šnježe Šesufšo, ty šadžišch ša mnje najwyschšchu poščžišnu, ty dašch šwoje žiwjenje ša mnje, ja wšmu twoje poščženje, ja šym twoja! Prjecž i wješelemi teho šwěta, ja žadam šebi ša twojim mērom, Šnježe, šo móžu twój mēr doštacž a i tobu sjednocžena byčž, je ta najdrožšcha poščžišna! Š wješelom šapschimnu tón šchizž, kotryž na mnje poščžišch a wšmu twoje břemjo na šo.

Rad chzu tež druge dusche k tebi wodziciz!" „Hamjen“, dziesche fluzobnik Bozi. Lud pak wotije plakafche.

Leta su so po tym minyle. Woni su dawno do wecz- nosce sashli, kiz bechu so wokoło teho predarja tehdom shromadzili. Sboznik je swojich wufupjenych k sebi wsał. A wona, kotraž so psched tym knjesom pokorja a swoju krunu k jeho nohomaj polozi, wotpoczjuje netko wot wshittkeho kschiza a czerpjenja tuteho žiwjenja. Weczne wjebele a radosc je jejny dzel; a je, kaz by jejna duscho wam, lubi pscheczelo, pschiwolała: „Njehacze tež wy weczneho sboza a sboznoscze dzelomni bycz. Dzicze nuts psches te czezne wrota. Pschetoz te wrota su scherofe a ton pucz je rumny, kiz k satamanstwu dele wjedze, a jich je wjele, kiz po nim khodzja. A te wrota su czezne a ton pucz je wuski, kiz k žiwjenju wjedze, a malo jich je, kiz jon namakaju. Mat. 7, 13. 14.

Njemejcze lubo ton swet, ani schtoz na swecze je. Seli so schto ton swet luba ma, w tym teho Wotza lubosc njeje. Pschetoz wshittko, schtoz na swecze je (jako zadosc teho czeła a zadosc tych woczow a horboscz teho žiwjenja), to njeje wot Wotza, ale wot sweta. A swet saudze se swojimi zadosczemi, schtoz pak Bozu wolu czini, ton wostanje weczne. 1 Jan. 2, 15—17. Pschetoz nascha zalosc, kotraž je lozka a krotka, dokonja wecznu a psches meru jara wulku a waznu krasnoscz nam, kiz wy njehladamy na to widomne, ale na to njewidomne. Pschetoz schtoz widomne je, to je czašne, a schtoz njewidomne je, to je weczne. 2 Kor. 4, 17. 18.

Lubi pscheczelo! Ton predar, kiz tu wyšofu knjeni k temu sboznikej pschiwjedze, rekafche Gerhard Tersteegens. Won kam je so swojemu sboznikej na to waschnje sapisat: „Mojemu Jesuše! Sa so tebi sapisam, moj weczny sbozniko a nawozjenja Jesuško Khrystuško, k twojemu polnemu a wecznemu wobšedzenstwu, ja so wotrjeknu k wutrobu wshittkemu pravu a mozu, kotruz mohł sebi czert k njeprawom nade mnu dohycz wot tuteho wjeczora (won besche seleny schtwortk), na kotrymž by ty moj nawozjenja, psches twoje šmjertne bedzenje, wojowanje a krawone poczenje w jahrodze Gethsemane, tež mje sebi k wobšedzenstwu wufupil, te helste wrota wotkamał a luboscziwu wutrobu twojeho Wotza mi wotewril. — Wot tuteho wjeczora budž moja wutroba, moja zyła lubosc na weczne k winowatemu dzakej tebi poddata a woprowana! Wot netko hacz do wecznosce niz moja, ale twoja wola so stani. Knjez ty we mni, ja czi dam polnu moz nade mnu. Sa tebi flubju, so chzu radšcho swoju krej hacz do poslednjeje krepki woprowacz, hacz so bych k wolu a wjedzenjom tebi njepošluschny abo njeshwerny byl. Twój šym, moj šlodki duschepscheczelo, swojeho Ducha njewšmi wote mnje a twoje šmjertne bedzenje pod- pjeraj mje! Haj, hamjen! twój Duch sashgluj to, schtoz šym w poniznosczzi pisat. Twoje njedostojne wobšedzenstwo. Gerhard Tersteegens.

Ma selenym schtwortku wjeczor leta 1724. Sa a moj dom chzemy temu Knjesej fluziciz. Josua 24, 15.“

Lubi pscheczelo! Njehacze so wy tež temu sboznikej sapisacz, kaz tuton muž Bozi?

Sšredk psche kholeru.

Žalostna khoroscz je woteberala. Bojoscz a strach, kotreiz tyšazy wobknježeschtej, stej so bole shubitej. Ale ja sebi myšlu — kholera je wiozny hacz šame scherjenje. W tajkich šudzenjach a domaphtanjach dyrbyja kšeschizienjo posbehnjeny porst Bozi widžecz, kotryž chze jich napominacz:

„Pschi wshem, schtoz myšlicze a czinicze, wopomucze, so wumrjecz dyrbicze.“

Wy njewemny, hacz so žalostna khoroscz wróczi. Pschihotowani dyrbimy bycz na to. Duž bych rady czitarjam šredk, rezep, šdzelik, na kotryž so pschi wshedch wshelafich wufasanych šredkach šabycz njeshme. Won je tež dobry a nusny, hdyž sebi jon w pravym czašu wobstarafch, dokelž sa wotomifnjenje dostacz njeje.

Won je šredk, kotryž je hižo nimale 40 let dołho wjele ludjom pomhał. Won so nam wot jendželškeho predarja Spurgeona, njedawno semretho, wufasa, kotryž pische:

„W lecze 1854, jako bech ledom 12 mešazow w Londonje, bu mešto wot kholery domaphtane a tež moja wošada mešesche czežto czerpicz. Zena šwójba po drugej mje k swojim khorym wofafche, nimale kóždziczi dzei dyrbyjach pschi wotewrjenych rowach stejecz. S mlodoštnym šahorjenjom khorych wopytowach, se wshedch bošow po mnje sczelechu. Džiw njebe, so škoncznje po czele a po

duschi wofšabnych a so šo šam khory czujach. Zedyn moj pscheczel sa druhim bu k woporom khorosce a ja czujach abo sebi k naj- mjenšcha myšlach, so šym tež ja kaz czi drusy khory. Zeno malo be hšchce trieba a ja so tež na khorožžo lehnych. Sa czujach, so czeže brémjo na swojimaj ramjenjomaj nješu a so budu so bórny poddacz dyrbjecz. Duž Bóh spozezi, so jedyn dzei, jako šo šrudny wot khowanja wróczič, k wczipnosczu pschi wofnje schemza stejo wostach a papjerku, k wofnowej schlenzy pschilšpienu, czitach. Na papjerzy bechu jašnje czitacz te šłowa:

„Dokelž teho Knjesa, teho najwšchšcheho, kotryž je moja nadžija, šy šczinił šwoje wufhowanje, nicžo ške tebe šetkaz nje- budze a žana czwila njebudze šo k twojej hecze pschiblicecz.“

Te šłowa mi wutrobu hnujachu. Sa šo šašo wšty, kruty, wofšchemjenny, wobronjenny k njeshmjertnosczu šaczuch. Šnutškwonje šmerowanj dale k swojim khorym khodzach, ja šo khorosce dale njebojach a buch tež šahowanj.“

Tak pische Spurgeon. Wy k teho widžimy: „Ani šelo ani bjentuch jich njeshahoji; ale twoje šłowo, Knjeze, kotrez wshittko šahoji.“ (Mtudr. 16, 12.)

Rheinške šłoto.

W žohnowanym kraju pschi Rheinje su wshelafke šłotowe jamy. Tam šo telko šłota dohdyze, so moža wshittzy najbohaczišchi bycz, haj bohaczišchi, dhyli w Škalifornškej. Wo tyhle šłotowych jamach drje wjele wuczennych ludži nicžo njewě a hdyž bychu to šlyšcheli, bychu k hlouwu šchakli. Ale daj jim jeno k hlouwu šchafacz! Wostanje pschi tym: w žohnowanym Rheinškim kraju je wjele šłotowych jamow. Pošluchaj jeno!

W wulkim Rheinškim mešcze wopyta jedyn wjeczor šarař šwojeho pscheczela, kiz je šabricki knješ, bohatty muž, ale jednory po swojim waschnju a polny bohabojošcze. A hdyž hromadze šedžeschtaj, šakapa šo wo durje a nuts štupi drugi pscheczel, kiz je tež šabricki knješ a niz mnje bohatty, ale jednory a niški po swojim waschnju a polny bohabojošcze. Czi tšjo su hromadze a rēcza wo wshelkich wězach, kotrez jim na wutrobje leža. A dokelž jim nicžo wjazy na wutrobje njeleži, hacz našchi bratšja, hubjeni a wopuschčzeni, pschindu k rēczu bórny na khudobu a šarař praji: Ššo njedžiwam po pravym, so telko khudych šo da k hnewom a k rošnjemdrjenjom pscheczivo bohatty šahoricz. Šrjedny dzech psches hašu; duž pschijedze krasny wos se schtyrcjom konjemi a knjes nutslach, njewem schto. Zyle bliško stej profcher, šary muž, kiz šo ledma rucze došč na boš winy, nimale bychu jeho pscheli, a dzerzi pokornje škobuř. Duž jemu knješ pjenježk won czišny a wos jedžesche khwatajzy nimo. Ššym to widžal, k šajimaj woczomaj profcher sa wšom hladašche, mi dziesche to psches wutrobu.

Šabricki knješ mjelczesche khwilku, pschetoz won je druhdyze tež w swojim wofu psches hašy jek, so jeho šnano netotryžkuliz, kiz jeho njeshajesche, sa hordeho dzeržesche. Schtož pak jeho šnajesche, ton je wjedžal, so je tonle muž w potajnym nan a šastarař khudych. Šabricki knješ mjelczesche khwilku. Šotom pak dziesche: „Knjes šarařjo, wem, namaj wobemaj njješcze to prajicz chzyli, wšcze niz, ale Bóh je namaj to psches waš prajil.“

Woni rēcžachu wo druhich wězach a sa hodžinu štany šarař a dziesche Božemje, pschetoz be pjatk a won dyrbjesche na šwoje predowanje. Taj dwaj pak štaj hšchce hromadze wostafoj. Dwaj dnaj po tym došta šarař wot tamneho šabrickeho knjesa list, w tym be pišane: Luby knjes šarařjo! Našche šawczerašche rošrēcžowanje njeje mi a temu druhemu pscheczeloj k myšlow pschiščlo. Wy bohaczi šmy khudny jara wjele winojci, my nje- šmy to pschezo došč wopomnili, a ja wem, so šym tež wjele škomdžik. Moj wobaj šmój šwoje wofy a šwoje konje pschedafoj; možemoj zyle derje bješ nich bycz. Dostate pjenješy, kotrez jow pschipožimoj, prošymoj, luby knjes šarařjo, so hšchce je sa khudych ludži wužiwali, kiz pomozy potrebaaju, so bychu šašo na nohi pschincz mohli. Moj šo wam tyšaz krocž džakujemoj sa wasche šawczerašche šłowo. Bóh chzył jo žohnowacz a naju tež! W šwernerj lubosczi wasch — —

Šarař njeweršesche swojimaj woczomaj, hdyž list czitafche. Štejesche wonemjenny, ale potom šbehny šwoju wutrobu a dziesche: Knjeze, Božo, ja šo czi džakuju.

A njeje netk werno, so šo w žohnowanym Rheinškim kraju namaka wjele drohich šłotowych jamow? D czeho dla niz na wshedch kónzach w zyšym wotžnym kraju? D.